

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології

Кафедра теорії і практики англійської мови та прикладної лінгвістики

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра іноземних мов

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ”

Кафедра індосвропейських мов

***“Сучасні проблеми германського та романського
мовознавства”***

Матеріали

***третьої Всеукраїнської науково-практичної
заочної конференції***

Рівне

2015

ББК 81.0
С 91
УДК 81

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства: Матеріали третьої Всеукраїнської науково-практичної заочної конференції, 23-24 квітня 2015 року, Рівне. – 263, [2]с.

До збірника увійшли матеріали третьої Всеукраїнської науково-практичної заочної конференції “Сучасні проблеми германського та романського мовознавства”, присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов.

Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і практики англійської мови та прикладної лінгвістики (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступники головного редактора:

Бігунова Світозара Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Деменчук Олег Володимирович – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет)

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету іноземної філології (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ковальчук Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри індоєвропейських мов (Національний університет “Острозька академія”);

Губіна Алла Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри іноземних мов (Луцький національний технічний університет);

Воробйова Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Калініченко Михайло Михайлович – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет)

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 8 від 28.03.2015 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

конференції «Наука в інформаційному просторі», 10–11 жовтня 2013 р. –
Режим доступу : http://www.confcontact.com/2013-nauka-v-informatsionnom-prostranstve/fl7_budko.htm

3. Григорів Н. М. Засвоєння неологізмів у процесі навчання іншомовної фахової лексики [Електронний ресурс] / Н. М. Григорів. – Режим доступу : <http://intkonf.org/grigoriv-nm-zasvoennya-neologizmiv-u-protsesi-navchannya-inshomovnoyi-fahovoyi-leksiki/>

4. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти : навчальний посібник / О. Б. Тарнопольський. – Д. : Вид-во ДУЕП, 2005. – 248 с.

5. Філь О. М. Особливості засвоєння англійської комп'ютерної термінології лексичними системами української та польської мов : когнітивний аспект [Електронний ресурс] / О. М. Філь // Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Серія : Філологічні науки. – 2013. – Кн. 4. – С. 284–287. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nzfn_2013_4_57.pdf

Н. Г. Бойко

м. Рівне

ВИКОРИСТАННЯ ПІСЕННОГО МАТЕРІАЛУ У ФОРМУВАННІ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Постановка та актуальність проблеми. Завдання гуманізації освіти, тобто залучення учнів до культурної спадщини і духовних цінностей свого та інших народів може успішно вирішуватися в процесі вивчення іноземної мови.

Ми живемо в нові часи, часи пошуків та експериментів, часи змін та творчих відкриттів, коли відходять у минуле старі методи викладання іноземних мов, а головна увага приділяється розвитку навичок використання

мовних форм у реальних життєвих ситуаціях. І тому неабиякого значення набуває використання комунікативного підходу у викладанні й вивченні іноземної мови.

Комунікативний, підхід вимагає від учителя створення атмосфери співпраці з учнями, активної їх участі в процесі навчання на уроці, коли діти охоче висловлюють свої думки. Комунікативний підхід охоплює використання проблемних завдань, різноманітних ігор, вікторин, інтерв'ю, дискусій, діалогів та інших видів робіт, добір яких залежить від віку учнів, їхніх мовних можливостей та мети, яку ставить перед собою вчитель.

Важливою допомогою в цьому може виявитися використання автентичних зразків музичної, частково пісенної, творчості на уроках.

Пісенний жанр, як один з важливих жанрів музичної творчості завдячуючи наявності вербального тексту має здатність точно і образно відображати різні сторони соціального життя народу країни мова якої вивчається, впливати на інтелект, емоції школярів і його образно-художню пам'ять, сприяти естетичному вихованню школярів.

Ідея використання музики і пісень при вивченні іноземних мов не нова. Більше 30 років тому американська викладачка і піаністка Carolyn Graham з'єднала ритм розмовної американської англійської з ритмом джазу і створила Jazz Chants, які придатні, як для дітей, так і для дорослих. Ритм джазу ілюструє природний наголос і інтонацію розмовної англійської, що удосконалює навички говоріння і аудіювання, робить навчання приємним.

Пісня, з одного боку, є зразком іноземної мови, яка звучить, а з іншого, носієм культурної інформації. Передові мислителі і педагоги минулого постійно піклувалися про те, щоб спів займав значне місце в навчанні школярів. К.Д.Ушинський вважав, що хоровий спів на уроці – сильний педагогічний засіб, який організовує, об'єднує школярів, виховуючи їхні почуття.

Саме тому ми досліджуємо проблему формування усномовленнєвої англомовної компетенції з урахуванням соціокультурної інформації яку несе в собі пісня .

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Над проблемою навчання розвитку мовлення учнів на основі автентичних текстів пісенного характеру працювали такі відомі вітчизняні і зарубіжні дослідники як С.Ю.Ніколаєва, В.Л.Скалкін, Б.Я.Лебединська, Ф.Дубін, М.Халквіст, К.А.Поумрой, У.Кайнд, Е. Валдман, А.М. Малкос та інші.

Не дивлячись на активну увагу, яка приділяється формуванню комунікативної компетенції учнів за допомогою пісенного матеріалу, проблема вивчена не достатньо, оскільки згідно з сучасною концепцією навчання, дедалі більше уваги надається оптимізації та індивідуалізації шкільної освіти. Можливості сучасного уроку й системи освіти значно розширюються завдяки використанню мультимедійних, інтерактивних технологій, Інтернету тощо.

Метою даної статті є теоретичне обґрунтування і визначення ролі пісенного матеріалу у процесі формування комунікативної компетенції школярів на уроках іноземної мови

Виклад основного матеріалу. Головна мета навчання іноземної мови у загальноосвітніх навчальних закладах полягає у формуванні в учнів комунікативної компетенції, базою для якої є комунікативні уміння, сформовані на основі мовних знань і навичок. Розвиток комунікативної компетенції залежить від соціокультурних і соціолінгвістичних знань, умінь і навичок, які забезпечують входження особистості в інший соціум і сприяють її соціалізації в новому для неї суспільстві. [6]

При відборі змісту національно-культурного компоненту з усього різноманіття лінгвокраїнознавчого матеріалу виділяється те, що має педагогічну цінність, те, що здатне сприяти не тільки навчанню спілкування на іноземній мові, але і залучати до вивчення культури країни мова якої вивчається. [5, 17].

Використання пісенного матеріалу стимулює мотивацію і тому сприяє кращому засвоєнню мовного матеріалу завдяки дії механізмів підсвідомого запам'ятовування, яка дозволяє збільшити об'єм і сталість матеріалу, який запам'ятовується. [1]

Британський викладач і автор багатьох публікацій Alan Maley вказує на дві головні переваги використання музики і пісень в навчальному процесі: 1) музика легко запам'ятовується; 2) музика забезпечує високий рівень мотивації, особливо для дітей, підлітків і молоді.

У викладанні мови все, що ми можемо робити з текстом, ми можемо також робити з піснями, або з текстом про пісні.

- Вивчати граматику.
- Розвивати вміння аудіювати текст, ігноруючи незнайомі слова.
- Читати пісні з лінгвістичними цілями.
- Складати пісні, статті про пісні, листи співакам, анкети.
- Обговорювати пісні.
- Перекладати пісні.
- Писати діалоги, користуючись словами пісень.
- Розігрувати рольові п'єси (як герої пісень або співак-кореспондент).
- Диктувати пісню.
- Використовувати пісню для вправ на заповнення пропусків у тексті або для виправлення помилок.
- Використовувати музику як фонову при різних видах діяльності.
- Інтегрувати пісні в проектну роботу.
- Активувати або розслаблювати клас розумово.
- Практикувати вимову, інтонацію і наголос.
- Практикувати хорове повторення.
- Вчити лексику.
- Вчити культуру.
- Пізнавати більше про своїх учнів і від своїх учнів, дозволяючи їм вибирати і пояснювати свою музику.

- Розважатися.

До принципів відбору пісенного матеріалу можна віднести:

- 1) принцип автентичності, який забезпечує розширення лінгвокраїнознавчого кругозору школярів (у відповідності з цим принципом вихідним пунктом відбору пісенного матеріалу слугують народні пісні, короткі римівки і приспівки);
- 2) принцип впливу на емоційну та мотиваційну сфери особистості з врахуванням вікових особливостей і вподобань школярів (даний принцип дозволяє відібрати з великої кількості автентичного пісенного матеріалу пісні з яскравою мелодією, яка швидко запам'ятовується);
- 3) принцип методичної цінності для формування і удосконалення базових мовних вмінь і навичок школярів, який забезпечується відповідністю пісенного матеріалу тематиці усної мови і читання на даному етапі навчання з врахуванням діючих навчальних програм, а також методичних умов даного уроку. [4]

Використання пісень у формуванні в учнів комунікативної компетенції, актуально на всіх етапах вивчення іноземної мови. По-перше, школярі з самого початку залучаються до вивчення культури країни мова якої вивчається, так як діти, на думку психологів, краще сприймають і пристосовуються до чужої культури. По-друге, при роботі з цим своєрідним лінгвокраїнознавчим матеріалом створюються хороші передумови для всебічного розвитку особистості школяра, тому що спеціально відібрані пісні стимулюють образне мислення і формують хороший смак.

Що стосується етапів уроку, на яких пісенний матеріал може бути застосований, то вони різноманітні. В залежності від методичної задачі окремого етапу пісенний матеріал використовується:

- 1) для фонетичної зарядки на початковому етапі уроку;
- 2) на етапі введення, первинного закріплення, а також тренування школярів у вживанні лексичного і граматичного матеріалу;

- 3) на будь-якому етапі уроку як стимул для розвитку мовних навичок і вмінь;
- 4) як своєрідну релаксацію в середині чи в кінці уроку, коли школярам необхідна розрядка, яка знімає напругу і відновлює їх працездатність.

Кращому запам'ятовуванню пісенних текстів сприяє комплекс таких факторів, як рима, лад, тональність, мелодія. Багаточисленні повтори, які характерні для пісенного жанру, сприяють легкому і підсвідомому запам'ятовуванню лексико-граматичних конструкцій, тим самим підвищуючи ефективність тренування.

На основі пісенних текстів можна проводити найрізноманітнішу роботу по формуванню і вдосконаленню лексико-граматичних навичок говоріння, яку доцільно поєднувати з традиційною методикою викладання.

Методика використання кожної пісні передбачає попереднє введення, активізацію і закріплення лексичного і граматичного матеріалу.

Приблизна послідовність роботи з піснею:

- Учитель повідомляє коротку Інформацію про пісню, її характер, основний зміст, історію створення і логічно пов'язує роботу з нею з попереднім етапом уроку. Для забезпечення розуміння кожного слова і граматичної конструкції краще використовувати дослівний переклад на рідну мову. До цієї роботи залучаються школярі.
- Перед першим представленням пісні школярам пропонується звернути увагу на характер пісні (лірична, жартівлива і т.д.), засоби, які вказують на це, на акомпанемент і манеру виконання.
- Діти прослуховують пісню.
- Після першого представлення учитель за допомогою запитань перевіряє ступінь розуміння тексту пісні.
- Для забезпечення повного розуміння змісту вчитель виділяє в тексті пісні граматичні явища, нові слова і забезпечує їх закріплення. На подальшому етапі навчання корисно звертати увагу школярів на способи вираження тої чи іншої думки засобами іноземної мови.

- Фонетичне відпрацювання тексту пісні: вчитель звертає увагу учнів на темп і правильність вимови окремих слів і тексту взагалі.
- Пісня прослуховується повторно з опорою на текст.
- Розучується мелодія в процесі хорового виконання пісні.
- На наступних уроках пісню повторюють декілька разів до повного її запам'ятовування. В пам'яті школярів закріплюються необхідні для мовлення словосполучення і граматичні конструкції. [3]

Висновки: Отже використання іншомовної пісні в процесі навчання англійської мови сприяє удосконаленню навичок вимови, розвитку музичного слуху, дозволяє досягти точності в артикуляції, ритмі та інтонації, поглиблює знання англійської мови, збагачує словниковий запас, стимулює монологічне та діалогічне мовлення, сприяє розкриттю творчих здібностей молодших школярів, а також слугує потужним мотиваційним засобом навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Автентичні матеріали на уроці // Англійська мова та література. – 2003. – №22-23 – С.2-4.
2. Використання автентичних матеріалів для розвитку вмінь мовлення // Англійська мова та література. – 2003. – №22-23. – С.22-25
3. Вправи на використання монологічного мовлення на основі використання автентичного пісенного матеріалу // Іноземні мови. – 2000. – №4. – С.30-33.
4. Гордеева А. Роль песни при обучении английскому произношению / А. Гордеева // Иностранный язык в школе. – 2003. – №6. – С.65-70.
5. Нікітенко З.Н., Осіянова О.М. Про зміст національно-культурного компонента в навчанні англійської мови молодших школярів / З. Н. Нікітенко, О. М. Осіянова // Іноземні мови в школі. – 1994. – № 5. – С. 17–19.
6. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов. – К.; Ірпінь : Перун, 2005.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Бігунова С. А., Зубілевич М. І.

The Non-Verbal and Verbal Components of Etiquette
in Virtual Communication 6

Білоус Т. М.

Процеси оптимізації міжкультурної комунікації як особливої форми
соціальної взаємодії в контексті сучасного діалогу культур 13

Войтенко І. Г.

Мовленнєво-етикетний стереотип у англomовному політичному
та економічному дискурсі 17

Воробйова Л. М.

Семантика слова: психолінгвістичний аспект 23

Ногачевська І. О.

Проблема мовної особистості у контексті творчої діяльності 31

Романюк С. К.

Мовленнєвий вплив як прагмалінгвістична проблема 37

Самборська І. М.

Изучение семантики слова: когнитивно-прагматический аспект 44

СЕКЦІЯ 2. ТРАДИЦІЙНІ ТА НОВІТНІ АСПЕКТИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Бігунов Д. О.

Конфлікт у художньому дискурсі 49

Валько О. В.

Тлумачення терміну “емфаза” у мовознавчих студіях 53

Верьовкіна О. Є.

Коментар автора в оповіданнях Р.Дала 57

Вєтрова І. М.

Лексико-семантичне поле “рух” в англійській та
українській мовах 63

Вовчук Н. І.

Коннотативність поетических новообразований 67

Воробйова І. А.

Способи утворення okazіональних антропонімів у романах
Террі Пратчетта 72

Дзюман І. І.

Проблема системного вивчення ідіоматичних виразів 78

Івашкевич Е. Е.

Особливості перекладу О.Логвиненком роману Дж.Д.Селінджера
із використанням стратегії «суто авторський переклад» 82

Касаткіна-Кубишкіна О. В.

До питання структурно-семантичних та граматичних особливостей
фразеологічних одиниць з колірним компонентом..... 88

Корженевська О. В.

Комунікативно-прагматичні аспекти вивчення юридичних текстів..... 92

Мороз Л. В., Кисляк О. В.

Значення творчості Романа Бжеського для розвитку сучасного
історичного процесу в Україні 99

Мороз Л. В., Шкода Н. В.

Сюжетно – композиційні новації – провідний чинник
жанрового розвитку художніх життєписів..... 103

Приходько В. Б.

Інтертекстуальність та переклад 107

Сербіна Т. Г.

Народна афористика в газеті як елемент мовної гри 111

СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Антоненко Н. Є.

Listening: Problems and Solutions 118

Антюхова Н. І.

До проблеми становлення творчого потенціалу майбутнього
вчителя іноземних мов 124

Богачик М. С.

Системотвірні чинники процесу засвоєння англійських комп'ютерних
неологізмів студентами педагогічного університету 140

Бойко Н. Г.

Використання пісенного матеріалу у формуванні комунікативної
компетенції школярів на уроках іноземної мови..... 144

Джава Н. А.

Gruppenlesen mit vier Strategien – reziprokes Lernen und Lehren 151

Зубілевич М. І., Бігунова С. А.

Природа виникнення та класифікація порушень
граматичної правильності англомовної писемної комунікації 154

Кіндрат Н. П.

Використання можливостей інтернету при дистанційному навчанні..... 158

Кочубей О. С.

Запровадження компетентнісного підходу у підготовці фахівців
з вищою освітою..... 165

Моргачова І. В.

До проблеми становлення професійної компетентності
майбутніх юристів..... 174

Мороз Л. В.

Polemik: Bildung gegen Ausbildung 180

Мороз Л. В., Новосад Н. І.

Die Stunde der Individualität in der Pädagogik 186

Мороз Л. М.

Педагогічна інтерпретація філософії виховання
німецькими просвітниками 190

Перішко І. В.

Аспекти необхідності підготовки майбутніх маркетологів
до іншомовного спілкування для туристичної діяльності 193

Трофімчук В. М., Дуброва А. С.

Рациональне використання рідної мови під час навчання іноземної 197

Федоришин О. П.

Формування позитивної мотивації до вивчення іноземної мови
на початковому етапі 200

СЕКЦІЯ 4. ЗІСТАВНА ЕТНОЛІНГВІСТИКА ТА ТЕРМІНОЛОГІЯ В АСПЕКТІ МОВНИХ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНИХ КАРТИН СВІТУ

Байло Ю. В.

Транстермінологізація англійських термінів військової справи 204

Деменчук О. В.

Perception Vocabulary in English, Polish and Ukrainian:
a Cognitive-Onomasiological Approach 206

Замашна С. М.

Особливості комунікативної поведінки англійського
й українського народів 215

Івашкевич Е. З.

The Structure of Social Intellect of the Person 222

Калініченко М. М.

Творчість Емілі Дікінсон в дискурсі популярної жіночої літератури
Сполучених Штатів першої половини XIX сторіччя 225

Константинова О. В.

Двокомпонентні термінологічні словосполучення англійської
термінології оподаткування 227

Михальчук Н. О., Чала Ю. М.

Особливості впливу французьких запозичень на динаміку
лексичної системи англійської мови 233

Ярута Н. П.

Особливості нових лінгвістично-політичних досліджень в Україні 248

Яцюрин А. О.

The study of productive or “problem” thinking 256

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ 260